

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

در آستانه شهادت صدیقه طاهره فاطمه زهراء سلام الله علیها هستیم که تسلیت عرض می کنیم، جریان فاطمه زهراء سلام الله علیها برای ما یک اصل است و بیان حالات و قضایای شهادت ایشان یک دلیل بسیار بزرگ و محکم برای اثبات امامت می باشد و همینطور جریانات شهادت ایشان نیز می تواند یک دلیلی برای بحث حجاب که دیروز درباره آن صحبت کردیم باشد زیرا وقتی حضرت برای خواندن خطبه به مسجد آمدند: "لائت خمارها علی رأسها و اشتملت بجلبابها"، با حجاب کامل یعنی روسری و چادر آمده بودند، خمار نوعی روسری می باشد که بلند بوده و سر و گردن و سینه را می پوشانده بخلاف روسری های امروزی که فقط سر را می پوشانند و جلباب نیز چیزی مانند عبا بوده که محیط بر بدن بوده.

همه فقهاء و مراجع گذشته و حال پوشش برای زن و حجاب را واجب می دانند، در مورد وجوب حجاب عرض کردیم که در عروه در بحث نکاح در فصل اول و در مسئله ۵۲ اینطور ذکر شده: "یجب علی النساء التستر" و جالب اینکه هیچکدام از محشین عروه از مراجع و فقهاء گذشته تا معاصر در اینجا حاشیه ای ندارند و همه این حکم را قبول کرده و مسلم دانسته اند. بنده یک نوشته ای از درس آیت الله العظمی بروجردی اعلی الله مقامه دارم که تقریباً به ۶۰ سال پیش بر می گردد، ایشان صلاة می گفتند و وقتی به بحث ستر رسیدند فرمودند ما در دو فصل بحث خواهیم کرد؛ یکی

ستر در نماز و دیگری اصل وجوب ستر برای زن، ایشان در بخشی از بحثشان در مورد وجوب ستر برای زن در غیر صلاة به دو آیه از قران کریم استدلال کردند:

اول: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُوراً رَحِيماً﴾^۱.

دوم: ﴿وَ قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ لَا يُضْرِبْنَ بِمِحْرَمِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَ لَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَ تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾^۲.

آقای بروجردی چند نکته در مورد این آیات فرمودند و بحث کردند من جمله از کشف در مورد "يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ" نقل کردند که أدنی علیه و أدنی منه از باب افعال هستند ولی باهم فرق دارند، أدنی منه به معنای نزدیک شدن است اما أدنی علیه به معنای پوشاندن می باشد لذا یدنین علیهن یعنی با جلباب بدنشان را بپوشانند یعنی علاوه بر نازک نبودن حجم بدن را نیز بپوشانند.

بحث دیگر این است که آیا چادر حجاب برتر است یا اینکه پوشاندن مهم است ولو با غیر از چادر؟ یک مزیتی در چادر است که حجاب برتر می باشد، چادر حجابی است که اختیارش کاملاً در دست خود زن

^۱ سوره احزاب، آیه ۵۹.

^۲ سوره نور، آیه ۳۱.

والحمد لله رب العالمین و صلی الله علی
 مُحَمَّد و آلہ الطاهرین

" توجه "

کانال رسمی حضرت آیت الله العظمی نوری

همدانی (حفظه الله):

@noorihamedani

کانال دروس خارج فقه حضرت آیت الله

العظمی نوری همدانی (حفظه الله):

@noorihamedanidars

Telegram

می باشد و هر طور که بخواهد می تواند صورت و بدنش را در حالت‌های مختلف بپوشاند مثلاً می تواند طوری باشد که تمام صورتش دیده شود یا فقط چشمها دیده شود یا تمام چهره اش را پنهان کند و خلاصه کلاً اختیار به دست خودش می باشد ولی غیر از چادر اینطور نیست و در حجاب غیر چادر تنها یک حالت بیشتر وجود ندارد.

آقای بروجرودی می فرماید: "إشتهر بین العامة و الخاصة إن المرأة تمامها عورة" سر تا پای بدن زن عورت است، بعد ایشان از علامه حلی نقل می کند که فرموده عورت یعنی اینکه پوشاندن آن ممدوح است و سپس علامه روایتی را از نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله نقل کرده که در آن اینطور گفته شده: "النساء کلها عورة" و بعد آقای بروجرودی با تتبعاتی که داشته اقوال زیادی را نقل کرده و فرموده هرچند روایت نبوی که علامه نقل کرده مرسل است ولی شهرت عملیه در مورد آن وجود دارد لذا ضعف سندش را جبران می کند، و سپس ایشان مباحث زیادی را مطرح کرده و روایاتی نیز نقل کرده من جمله این خبر که در آن اینطور گفته شده که: "النساء عی و عورة فاستروا عین بالسکوت واستروا عوراتهن بالبیوت"، و در ادامه نیز روایاتی را از وسائل نقل کرده که وجه و کفین را تخصیص زده اند و سپس به سراغ اقوال عامه رفته و کلمات آنها در مورد وجوب حجاب برای زن را ذکر کرده و فرموده مسئله وجوب حجاب برای زن مورد اتفاق عامه و خاصه می باشد، خلاصه بنده دیدم که استاد ما آقای بروجرودی بحثهای خیلی خوبی در مورد حجاب انجام داده اند لذا مقداری از کلام ایشان را خواندیم.

بقیه بحث بماند برای بعد إن شاء الله تعالی ...